

EUs 7. rammeprogram

NFRs Frank Nilsen presenterte området *Energy* i Trondheim 6. desember. Forskningsrådet trakk her fram energiområder hvor de mener Norge kan spille en ledende rolle. [Se presentasjonen.](#)

Utlysningene for EUs 7. rammeprogram er tilgjengelig fra 22. desember. Mer info om 7RP finnes på [EUs hjemmesider](#) og på [SFFEs EU-side](#).

Ny KMB, Renergi: *Deep sea offshore wind turbine technology*

Renergi har innvilget et FoU-prosjekt innen offshore vindkraft. Prosjektet vil i følge søknaden vare i 3 år, med et budsjett på 18 millioner kr. SINTEF står som søker av prosjektet, hvor IFE, NTNU og industri er involvert. Prosjektet bygger på en SFI-søknad innen vindkraft (ikke innvilget), initiert av Senter for Fornybar Energi.

Det vil legges vekt på tre problemstillinger i prosjektet:

- Utvikling av designverktøy for konstruksjon av offshore vindkraft-konsept (ledet av SINTEF Marintek).
- Utvikling av avanserte rotor aerodynamiske løsninger, for bedre ytelse og levetid på store offshore vindmølleblad (ledet av IFE).
- Utvikle løsninger for kosteffektiv nettilknytning og system-integrasjon for store offshore vindparker på dypt vann (ledet av SINTEF Energiforskning).

Nytt Forskerprosjekt, Renergi: *Building markets, shaping policy?*

- The role of economics in energy policy and energy use

I dette prosjektet vil Inst. for tverrfaglige kulturstudier gjøre en empirisk analyse av i hvilken grad økonomer har influert politikktutformingene på energifeltet og resultater av dette.

Målet er å studere interaksjonen mellom energiøkonomer og energi-beslutningstakere og effektene av energiøkonomi på energipolitikk, inkludert aspekter ved det deregulerte kraftmarkedet.

Case studie 1: Beslutningen om å liberalisere elektrisitetsmarkedet i Norge

Case studie 2: Pågående politiske bestrebelsler for å øke produksjonen av elektrisitet i Midt Norge

Case studie 3: Politikktutforming når det gjelder fornybare energikilder i perioden 2000-07

Case studie 4: Norske husholdningers strømforbruk

Billigere strøm og bedre miljø

"Det mangler ikke på energitilgang i Norge. Potensialet for ny produksjon fra vind, vann og bio utgjør omkring 60 TWh årlig, samtidig som ENØK tiltak kan gi årlige besparelser på omkring 10 TWh. En realisering av potensialet vil nødvendigvis ta mange år, men en satsning vil uansett virke dempende på strømprisen. Gjør vi ingenting vil strømprisen bare fortsette å stige. Satser vi på fornybar energi, kan vi også få en næringsvirksomhet som er noe å leve av etter oljealderen og et bedre miljø på kjøpet."

[Les SFFEs kronikk i Dagbladet 12. november 06.](#)

Vindkraft FoU Seminar – vinn eller forsvinn!

25-26 januar 2007 arrangerer SINTEF, IFE og NTNU Vindkraft FoU Seminar i Trondheim. Potensialet og utfordringer ved vindkraft vil bli presentert på seminaret gjennom foredrag fra FoU-miljø, kraftprodusenter og industri.

Se [program](#) og [påmelding](#).

"I Norge har det vært knyttet positive forventninger til etablering av et marked for handel med grønne sertifikater eller tilsvarende produksjonsstøtte. Støttenivået på 8 øre/kWh som nå er signalisert gjeldene fra 2008, gir imidlertid ikke noe sterkt insentiv for utbygging av vindkraft i Norge. Det er derfor betimelig å stille spørsmålet om vindkraft i Norge vil ende med en flopp. Sett i forhold til at norske vindressurser er blant de beste i Europa, behov for ny kraft i Norge og at norsk industri har store muligheter, spesielt knyttet til offshore, er vi likevel optimistiske i forhold til en norsk satsning på vindkraft."

Stor oppslutning om SFFEs internseminar

Ca 60 personer deltok på SFFEs internseminar på Stjørdal 13. og 14. november. Formålet med seminaret var å legge grunnlaget for økt samhandling mellom de som jobber med fornybar energi ved NTNU, SINTEF og IFE og for økt bevissthet om næringsutvikling.

Marit Arnstad og Alf Bjørseth var blant foredrags- holderne på seminaret. [Se presentasjonene gitt.](#)

Alf Bjørseth deler erfaringer som "fornybarenergi-gründer"

Prosjekt innen fornybar energi i ISP-satsing

Ingeniørvitenskapelig forskning ved NTNU er innvilget 30mill kr fra NFRs institusjonsforankrede strategiske prosjekter (ISP). Fornybar energi er et av områdene, og minst 5 stipend blir bevilget innen sol, metall prosessing, sol i bygg og bølgeenergi. SFFE var delaktig i søknadsarbeidet.

Næringsutvikling med ny energiteknologi '06

Over 200 personer deltok på årets konferanse om Næringsutvikling med ny energiteknologi. Presentasjonene er nå tilgjengelig på www.invanor.no/renew.

Energigründerprisen 2006 ble delt ut under konferansen, og gikk til gründergruppen bak etableringen av [Small Turbine Partner AS](#). Selskapet ble etablert i juni 2000 med utspring fra Vannkraftlaboratoriet ved NTNU.

Noen aktuelle konferanser og kurs

Arrangement	Dato	Sted
Vindkraft FoU Seminar – vinn eller forsvinn!	25.-26.01.07	Trondheim
2007 European Renewable energy Policy Conference	29.-31.01.07	Brussel

Søknadsfrister og utlysninger

EU	Søknadsfrist
Utlysning, EUs 7.rammeprogram (tilgjengelig fra 22.12.06)	Mai 2007
Prosjektetableringsstøtte EU, EUREKA, EØS (PES) (NFR)	Løpende
PES-Posisjoneringsstøtte for EUs 7. rammeprogram (NFR)	Løpende
Fremtidens rene energisystem (RENERGI)	
Utlysning av midler for kompetanse- og forskerprosjekt (KMB)	06.06.2007
Miljøvennlig transportteknologi og alternative drivstoff i transportsektoren (BIP)	10.10.2007
Utlysning av midler til brukerstyrte innovasjonsprosjekt (BIP)	10.10.2007
Enova	
Program innen Energibruk, Introduksjon ny teknologi, Varme, Bio, Vind...	Se web

SFFE kontaktinformasjon

Ledergruppen

Johan Hustad (Leder), NTNU
Ann Mari Svensson (Nestleder), SINTEF
Øystein Ulleberg (Nestleder), IFE
Turid Worren, NTNU
Marianne Ryghaug, NTNU
Inger Andresen, SINTEF
John Olav Tande, SINTEF
Arve Holt, IFE

joan.e.hustad@ntnu.no
ann.m.svensson@sintef.no
oystein.ulleberg@ife.no
turid.worren@ntnu.no
marianne.ryghaug@hf.ntnu.no
inger.andresen@sintef.no
john.tande@sintef.no
arve.holt@ife.no

Koordinator

Åse Lekang Sørensen

ase.lekang.sorensen@ntnu.no

www.sffe.no